

ansvar
trygghet
fellesskap
kunnskap
soliditet
innsats
ansvar
trygghet
fellesskap
kunnskap
soliditet
innsats
ansvar
trygghet

årsrapport 2014

for BERGEN KOMMUNALE
PENSJONSKASSE

innsats
ansvar
trygghet
fellesskap
kunnskap
soliditet
innsats
ansvar

innholds fortegnelse

styrrets beretning	side	4
resultatregnskap	side	13
balanse pr. 31. des.	side	14
kontantstrømoppstilling	side	16
noter til regnskapet	side	17
aktuarerklæring	side	35
revisjonsberetning	side	36

Styrets beretning

1. Virksomheten

Bergen kommunale pensjonskasse ble opprettet 1. januar 1907, og den har som formål å yte pensjoner til medlemmene og deres etterlatte. Medlemmer er ansatte i Bergen kommune og andre virksomheter med nær tilknytning til kommunen.

Pensjonskassen er en selvstendig juridisk enhet og er underlagt det samme regelverk som gjelder for finans- og forsikringsbransjen. Midlene holdes atskilt fra kommunen sine midler, og pensjonskassen sin formue eller inntekt kan ikke under noen omstendighet tilfalle kommunen.

Pensjonskassen står under tilsyn av Finanstilsynet.

Innenfor rammene av forsvarlig sikkerhet og risikospredning søker BKP å oppnå så god avkastning som mulig. Forvaltningen skal til enhver tid skje etter kriteriene sikkerhet, risikospredning, likviditet og avkastning.

Pensjonskassens forpliktelser er langsiktige i art og kapitalforvaltningen tar høyde for dette.

2. Arbeidsmiljø

Pensjonskassen har et godt arbeidsmiljø og holder til i moderne og hensiktsmessige lokaler i Bergen sentrum.

Pensjonskassen hadde i 2014 12 ansatte som til sammen utgjorde 11,8 årsverk. Administrasjonen består av ni kvinner og tre menn.

Det har i 2014 ikke vært skader eller ulykker av noen art.

Sykefraværet i pensjonskassen var i 2014 146 dager tilsvarende 5,4 % av total arbeidstid.

Styret hadde i 2014 åtte medlemmer, hvorav fem menn og tre kvinner. Pensjonskassen tilstreber likestilling.

3. Det ytre miljø

Pensjonskassens virksomhet er av en slik art at det ikke forurensar det ytre miljø. Forvaltningen skjer innenfor et etisk regelverk. Eksterne forvaltere blir utbedt erklæring om etisk forvaltning.

4. Redegjørelse for regnskapet

Pensjonskassens styre bekrefter at fortsatt drift ligger til grunn for fremleggelsen av regnskapet. Årsregnskapet er satt opp i samsvar med forskrift om årsregnskap av 20. desember 2011 fastsatt av Finansdepartementet med hjemmel i lov av 17. juli 1998 nr 56. om årsregnskap.

Det er satt opp konsernregnskap for BKP og det heleide datterselskap Grønland 36 AS. Dette selskapet driver utleie av fast eiendom, og Søndre Buskerud politidistrikt ved Justisdepartementet er eneste leietaker. I desember 2014 ervervet BKP Aksum AS og Aksum KS. Disse driver utleie av fast eiendom, og Politiets utlendingenhet ved Justisdepartementet er eneste leietager. Dette inngår også i konsernregnskapet.

4.1 Resultatregnskapet

4.1.1 Premieinntekter

Premieinntektene var i 2014 NOK 933 mill. mot NOK 708 mill. i 2013.

Likhetsprinsippet ligger til grunn for beregning av premie. Det vil si at premien er den samme for kvinner og menn og at premien er aldersnøytral.

4.1.2 Pensjonsutbetalinger

Netto utbetalte pensjoner utgjorde NOK 368 mill. mot NOK 341 mill. i 2013, det vil si en økning på 7,9 %. Tabellen viser antall pensjoner under utbetaling.

	2014	2013	2012
Alderspensjoner	4 447	4 129	4 314
Ektefellepensjoner	1 006	963	961
Barnepensjoner	74	66	61
Uførrepensjoner	2258	2237	2 312
Sum	7 785	7 395	7 648

Tabell 1

4.1.3 Driftskostnader

Driftskostnader utgjorde i 2014 NOK 23 mill.

4.1.4 Avkastning på investeringer

Netto inntekter fra finansielle eiendeler ble i 2014 NOK 821 mill. mot NOK 982 mill. i 2013.

NOK mill.	2014	2013	2012	Totalt
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	751	909	674	2 332
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	70	73	52	194
Sum	821	982	725	2 528

Tabell 2

Kapitalforvaltningen i BKP har gitt et samlet resultat på NOK 2,5 mrd i løpet av de siste tre årene.

Oslo børs, MSCI World og den amerikanske industriindeksen Dow Jones ga alle positiv avkastning i 2014. Avkastningen i verdensindeksen var betydelig bedre for en usikret portefølje enn for en valutasikret, ettersom den norske kronen svekket seg mot US dollar i løpet av året.

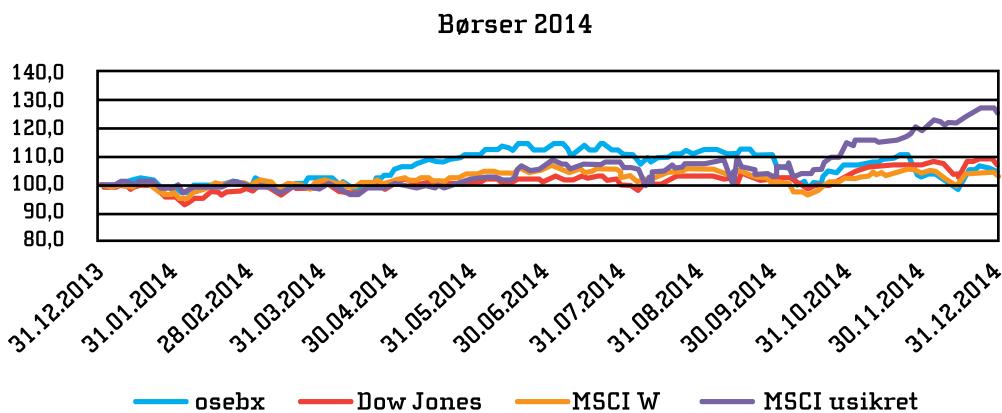

Fig.1 Kilde: Reuters

Den viktigste aktivaklassen til BKP er norske obligasjoner. Disse har gjennom en årrekke gitt god risikojustert avkastning. I 2014 ga den imidlertid lavere avkastning enn referanseindeksen som er ST4X. Dette er en indeks som viser totalavkastningen av 3 års statsobligasjon. Årsaken til at porteføljen taper mot indeks er en betydelig undervekt av durasjon. Mens indeksen har en durasjon på tre år, hadde porteføljen en gjennomsnittsdurasjon på under ett år. ST4X ga en avkastning på 5 %. Bare 1,5 % kommer fra løpende effektiv rente, mens resten stammer fra verdiøkning som følge av fall i rentene.

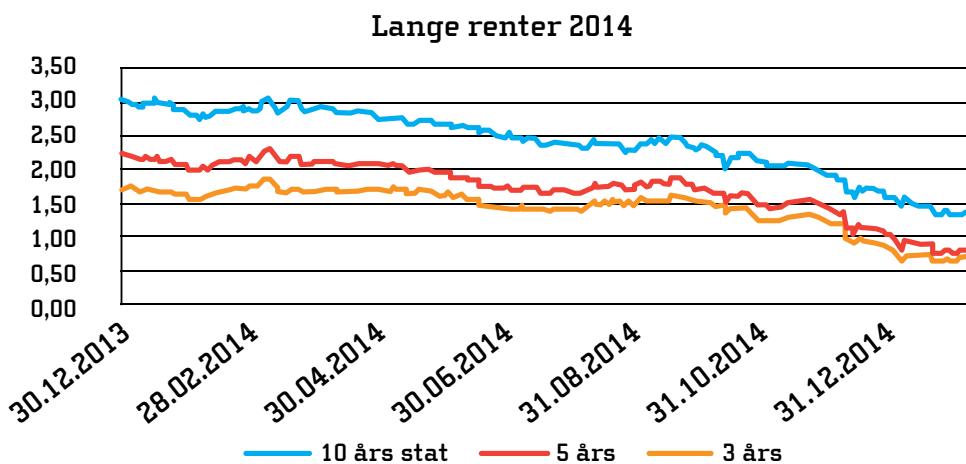

Fig.2 Kilde: Reuters

Treårsrenten falt fra 1,73 % til 0,85 % i løpet av 2014. Skulle markedsrentene stige igjen, er porteføljen godt posisjonert for dette, mens indeksen vil kunne få perioder med negativ utvikling.

Selv med lav durasjon og moderat kreditrisiko, har det vært mulig å oppnå svært god avkastning i omløpsporteføljen av obligasjoner over tid. Størsteparten av porteføljen består av senior gjeld utstedt av norske banker.

Obligasjoner vs Indeks

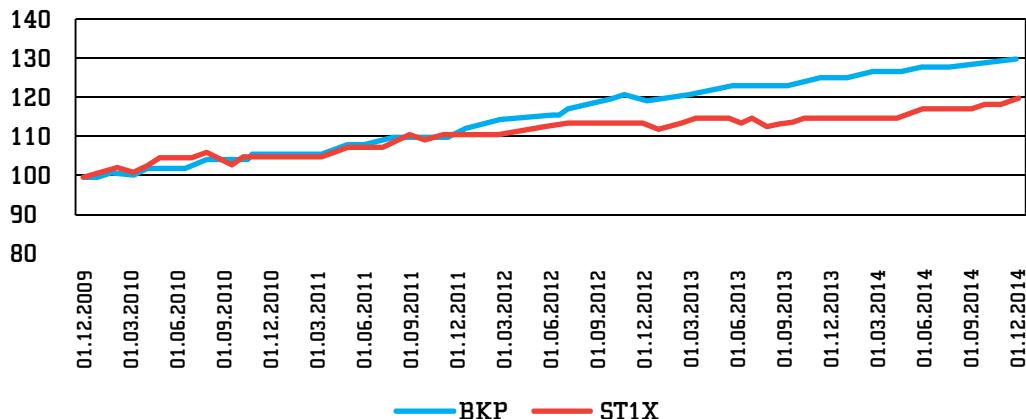

Fig.3 Kilde: Reuters og BKP

Over den siste fem-årsperioden har BKPs obligasjonsportefølje gitt en akkumulert meravkastning på mer enn 10 % poeng.

4.2 Balansen

4.2.1 Eiendeler

Aktivaklasse	Strategisk andel	Rammer minimum	Allokering maksimum	pr. 31.12.2014
Aksjer	17 %	7,5%	30 %	20,3 %
Pengemarked	3 %	0 %	100 %	2,7 %
Hedge/private equity	6 %	0 %	7 %	3 %
HFO obligasjoner	22,5 %	5 %	50 %	43,7 %
HTF obligasjoner	40 %	25 %	55 %	20,9 %
Utlån	1,5 %	0 %	4 %	0,6 %
Eiendom	10%	7 %	14 %	8,8 %

Tabell 3

Allokeringen pr. 31.12.2014 er innenfor rammene i alle aktivaklasser.

Aksjeandelen har vært stabil gjennom året. Status pr 31.12.2014 er at porteføljen er noe overvektet aksjer, men er tilsvarende undervektet hedgefund/private equity.

Aksjeandel 2014

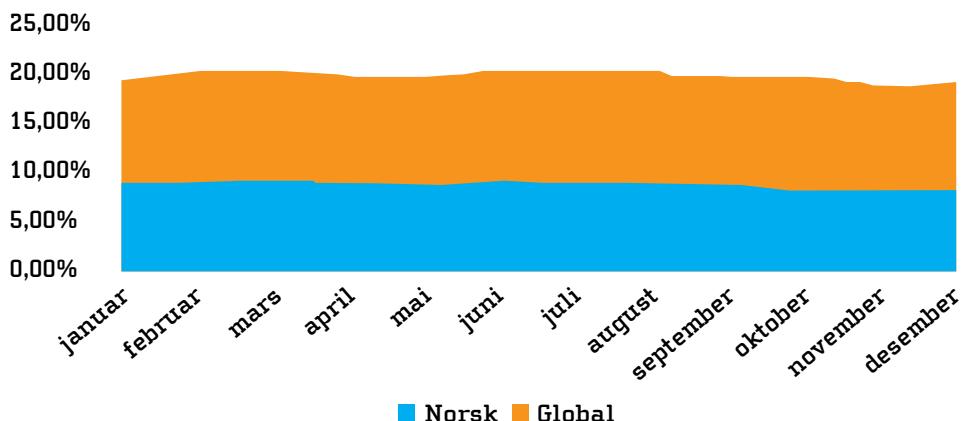

Fig.4 Kilde :BKP

Det er gjort netto salg av norske aksjer på NOK 50 mill. i løpet av året.

Utlånsporteføljen består av lån til medlemmer og gis innenfor 60 % av lånetakst og til bolig innskuddslån med kommunal garanti. Utlånsrenten var ved utgangen av året 3,10 %.

Eiendommer

BKP eier fire eiendommer, to i Bergen, en i Oslo og én i Drammen.

BKP eier Markeveien 7 som benyttes som parkeringshus. Dette ble kjøpt fra Bergen kommune i 2001. Den er verdsatt til NOK 250 mill. i regnskapet.

BKP eier også Engen kino i Neumannsgt 1 og Konsertpaleet i Neumannsgt 3. Disse ble kjøpt av Bergen kommune i 2007. BKP har inngått en langsiktig leieavtale med Bergen kino. Eiendommene er verdsatt til NOK 80. mill.

Eiendommen BKP eier i Drammen leies ut til søndre Buskerud Politidistrikt ved Justisdepartementet. Bygget er lagt inn i et heleid datterselskap, Grønland 36 AS, og det er verdsatt til NOK 250 mill.

Eiendommen i Oslo ble anskaffet i desember 2014 og leies ut til Politiets utlendingsenhet. Bygningen er verdsatt til NOK 319 mill. Bygget er lagt inn i to heleide datterselskaper.

Verdiene på eiendommene vurderes hvert år av eksterne rådgivere.

4.2.2 Gjeld og egenkapital

BKP har ved utgangen av 2014 en innskutt egenkapital på NOK 793 mill. Totalbalansen er på NOK 13,2 mrd, og de forsikringsmessige forpliktelsene er på NOK 12 mrd.

Forpliktelsene har i løpet av den siste tiårsperioden økt betydelig. Innskutt egenkapital har også økt, men ikke i samme takt som forpliktelsene. Styret mener likevel at kapitalsituasjonen ved utgangen av 2014, er betryggende.

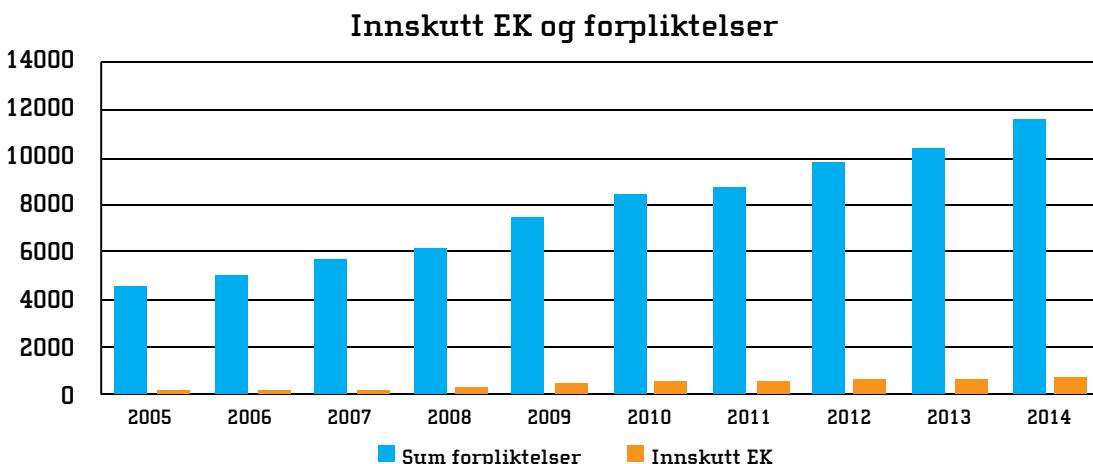

Fig.5 Kilde: BKP regnskap

Gjeld og avsetninger

Premiereserven er pr. 31.12.2014 bokført med NOK 10,1 mrd. inkludert IBNR/RBNS avsetning på NOK 113 mill og administrasjonsreserve på NOK 246 mill.

IBNR er påløpte, men ikke rapporterte erstatninger, mens RBNS er rapporterte, men ikke oppgjorte erstatninger.

Administrasjonsreserven er ment til å dekke administrasjonskostnader i pensjonskassens restlevetid dersom kassen skulle avvikles.

5. Finansiell risiko

Bergen kommunale pensjonskasse sin forvaltningskapital er hovedsakelig plassert i obligasjoner, aksjer og eiendom. De tre hovedformene for finansiell risiko er kreditrisiko, kurs- og renterisiko og valuta risiko.

Kreditrisiko

Med kreditrisiko menes at lånekunder eller obligasjons-/sertifikatutstedere ikke er i stand til å oppfylle sine forpliktelser. Ettersom det er etablert rammer for maksimale engasjementer og stilt klare krav til diversifisering, vurderes denne risikoen som liten. Den største utstedergruppen i obligasjonsporteføljen er norske banker med god kapitaldekning.

Kurs- og renterisiko

Renterisiko er sannsynligheten for at økning i rentenivået fører til fall i obligasjonskursene. Et annet element som kan føre til fall i obligasjonsverdiene er at kredittpremiene øker. Selv om rentenivået er uendret, kan økte avkastningskrav blant investorene føre til fall i obligasjonsverdiene. Utviklingen i markedsrentene og kredittpremiene trekker ofte i motsatt retning, slik at en obligasjonsportefølje med et visst kreditelement kan gi mer stabil avkastning enn statsobligasjoner med lang durasjon. Renterisikoen vurderes for tiden som liten.

Den aktivaklassen som er mest utsatt for kursrisiko er aksjer og da spesielt norske. Det er også denne som har gitt best avkastning over tid. En høy aksjeandel krever risikoevne. Til gjengjeld får en svært god avkastning dersom man har evne til å beholde posisjonene gjennom perioder med kraftige korreksjoner i markedene. BKP har en aksjeeksponering som utgjør om lag 1/5 del av porteføljen. Denne andelen har vært stabil gjennom den siste tiårsperioden. Bidraget til totalresultatet har imidlertid vært varierende. Over tid har summen av

bidragene fra aksjeporteføljene vært svært gode.

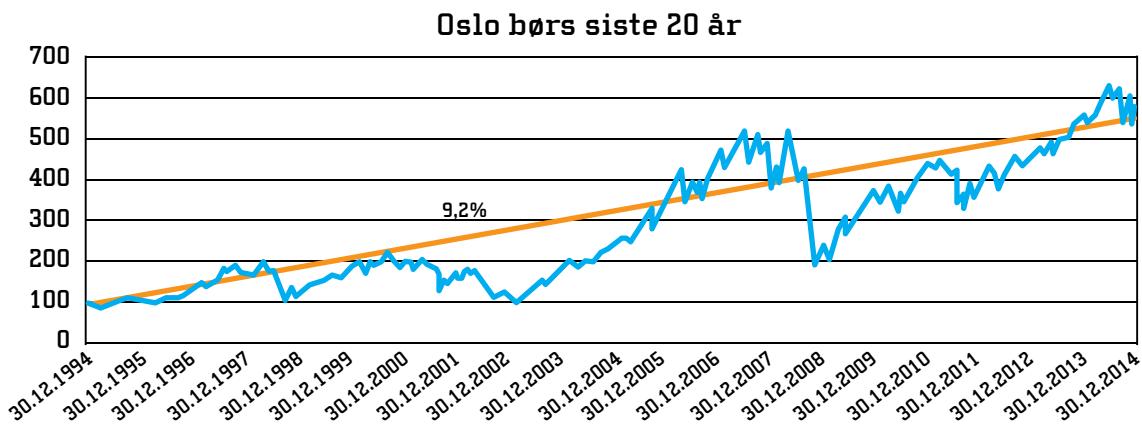

Fig.6 Kilde Reuters

Figur 6 viser hvordan Oslo børs indeks har utviklet seg siden utgangen av 1994. Indeksen var ved begynnelsen av perioden i 98,5 og ved utgangen av perioden i 576,04. Oslo børs har med andre ord steget med gjennomsnittlig (geometrisk) 9,2 %. Det finnes selvsagt kortere og lengre perioder med null og negativ avkastning. Hvis man investerte i april 1998 og ble tvunget til å selge i mars 2009, ville man ha opplevd en elleveårs periode med null i avkastning. Hvis man derimot investerte i november 2008 og valgte å selge i oktober 2009, ville man ha opplevd en elleve måneders periode med 85 % avkastning. Meravkastningen kommer ofte i svært konsentrerte perioder, og det er viktig at man ikke er tvunget til å være uten eksponering i disse periodene. Aksjeandelen må derfor tilpasses risikoevnen.

BKP har en strategi som innebærer noe risiko og har således et langsiktig avkastningsmål som ligger betydelig over risikofri rente. Figuren nedenfor viser at strategien har fungert godt i de rådende markedsforhold og at forvaltningen har oppfylt de langsiktige målene i strategien. Tiårsperioden vi har lagt bak oss har vært et lavrentescenario med en gjennomsnittlig statsvekselrente på 2,64 %, mens BKP har oppnådd en årlig avkastning på mer enn 6 %. Selv etter et år som 2008 med en betydelig korreksjon i markedene, hadde vi en akkumulert meravkastning utover risikofri rente.

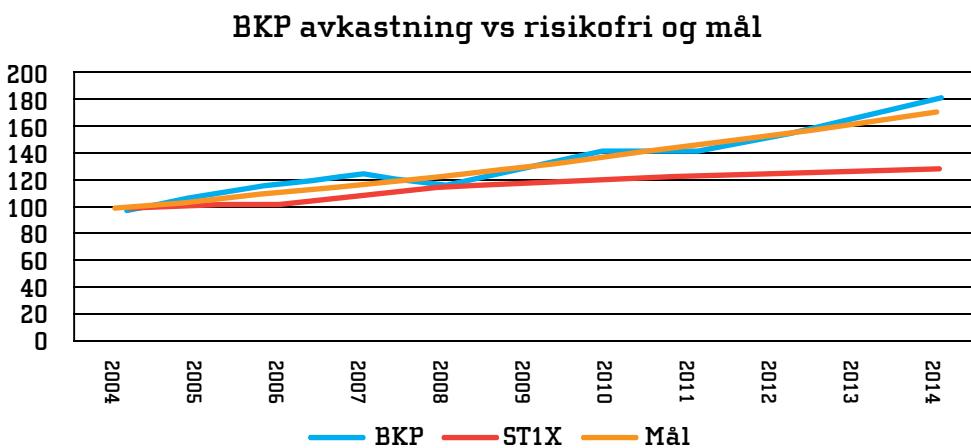

Fig.7 Kilde: BKP regnskap og Reuters

ST1X er indeksen for norske tre måneders statssertifikater.

Rente- og kursrisiko for aksjer og rentebærende papirer reguleres av rammer styret har fastsatt for eksponering og fullmaktsinstrukser for handel av verdipapirer.

Valutarisiko

Investeringer i utenlandsk valuta kan medføre negativ avkastning som følge av at den norske kronen styrker seg. Alle investeringer i utenlandske obligasjoner valutasikres fullt ut, mens utenlandske aksjeinvesteringer vanligvis ikke sikres.

Risikostyring

Det foretas månedlige stresstester, og disse tester bufferkapitalsituasjonen mot et scenario hvor aksjeverdiene blir utsatt for kraftige fall, samtidig som rentenivået øker. Når situasjonen tilsier det, gjennomføres stresstester oftere.

Etter Forskrift 22. februar 2008 nr. 165 om rapportering av stresstester for forsikringsselskaper og pensjonsforetak etter endringer er vi også pålagt å rapportere kvartalsvis om Stresstest I. Metodikken og forutsetningene for vurdering av risikonivået er i hovedsak basert på metodikken og forutsetninger som er benyttet i konsekvensberegningene av Solvens II. Hovedinnholdet i stresstestscenariet er et fall i aksjemarkedene på 39 % for aksjer innenfor EØS- eller OECD området og 49 % for øvrige aksjer, et fall i eiendomsverdiene på 25 % og en endring i kurset på utenlandsk valuta på 25 %. Scenariet inkluderer også utvikling i kredittspreader i de ulike ratingklassene, samt tap som følge av endringer i rentenivået.

Det foretas også Value at risk (VAR) analyser hvert kvartal. Dette er en metode for å estimere nedsiderisiko innenfor et gitt konfidensintervall. I vår analyse er konfidensintervallet satt til 95 %. Ved årets slutt 31.12.2014 på dette konfidensintervallet, er VAR 3,2 %.

Bergen kommunale pensjonskasse har organisert sin risikostyring i samsvar med Internkontrollforskriften. Styret har fastsatt finansielle og operative mål for virksomheten og krav til rapportering. Administrerende direktør rapporterer månedlig til styret, samt utfyllende hvert kvartal.

6. Kapitaldekning

Ved årets slutt var innskutt egenkapital NOK 793 mill og annen opptjent egenkapital NOK 245 mill. Kapitaldekningen er 13,2 %.

7. Kontantstrøm

Pensjonsvirksomheten ga en positiv kontantstrøm på NOK 368 mill. som er NOK 71 mill. mindre enn året før.

Kontantstrømmen fra finansvirksomheten ga en negativ kontantstrøm på NOK 507 mill, og dette er NOK 48 mill mer enn året før. Kontantbeholdningen var pr. 31.12.2014 NOK 292 mill.

8. Fremtidsutsikter

Styret vurderer BKPs risikobærende evne til å være tilstrekkelig til å forvalte pensjonskassen sine midler innefor den vedtatte strategi.

9. Resultatføringer

Som følge av nytt dødelighetsgrunnlagt ble ny tariff K2013 innført med virkning fra 2014. Allerede i desember 2012 ba Finanstilsynet om at pensjonskassene og livselskapene økte avsetningene for å møte forpliktelsene som følge av langt liv. I mars 2013 kom den nye tariffen. BKP hadde et godt resultat i 2012 og kunne dermed fullføre oppserveringen allerede ved disponeringen av 2012 regnskapet. Sammen med tariffen kom imidlertid et pålegg fra Finanstilsynet om at minst 20 % av oppserveringsbehovet skal dekkes av pensjonsinnretningen. I 2014 er det derfor resultatført et beløp på NOK 81,5 mill til dekning av pensjonsinnretningens andel.

Resultatet for 2014 viser et årsresultat på NOK 7.836.116,-.

Årsresultatet er disponert slik:

Fra selskapsporteføljen gjøres følgende disponering:

Overført til opptjent egenkapital NOK 7.836.116,-.

Bergen 26. mars 2015
Styret i Bergen kommunale pensjonskasse

Tor Woldseth
Styrets leder

Hallgeir Utne Hatlevik

Therese Hjortland

Eva Sunde

Bjørn Østbø

Leif Holst

Vigdis Børve

Ivar Teigen

Bjørn Eknes
administrerende direktør

resultat regnskap

Morselskap			Konsern		
2013	2014	Noter	2014		2013
		TEKNISK REGNSKAP			
706 484 646	932 600 190		932 600 190	706 484 646	
-164 000	-174 993		-174 993	-164 000	
1 256 878	0		0	1 256 878	
707 577 524	932 425 197		932 425 197	707 577 524	
8 320 270	8 679 236		0	0	
348 900 243	351 780 149		348 337 948	343 858 324	
20 550 169	19 603 343		33 892 321	35 552 657	
477 462 369	268 355 349		268 355 349	477 462 369	
52 291 320	100 781 364		100 781 364	52 291 320	
907 524 370	749 199 440		751 366 982	909 164 670	
467 204	386 472		386 472	467 204	
-341 213 653	-368 424 530		-368 424 530	-341 213 653	
	-4 609 532			-4 609 532	0
-7 455 429	0		0	-7 455 429	
-348 669 082	-373 034 062		-373 034 062	-348 669 082	
-412 880 300	-750 133 645		-750 133 645	-412 880 300	
-21 192 931	-65 000 000		-65 000 000	-21 192 931	
-439 211 613	-220 761 073		-220 761 073	-439 211 613	
-12 904 340	-12 526 816		-12 526 816	-12 904 340	
-886 189 184	-1 048 421 534		-1 048 421 534	-886 189 184	
-181 048 000	-162 864 785		-162 864 785	-181 048 000	
-159 164 000	-54 889 901		-54 889 901	-159 164 000	
0	-81 532 813		-81 532 813	0	
-340 212 000	-299 287 499		-299 287 499	-340 212 000	
-20 879 258	-21 616 715		-21 616 715	-20 977 744	
-823 525	-766 198		-766 198	-823 525	
-21 702 783	-22 382 913		-22 382 913	-21 801 269	
18 796 049	-61 114 899		-59 333 829	19 870 659	
IKKE TEKNISK REGNSKAP					
668 786	813 530		0	0	
27 577 500	32 586 906		32 264 258	27 172 229	
1 651 829	1 837 478		3 176 826	2 857 733	
38 378 566	25 153 728		25 153 728	38 378 566	
4 203 192	9 446 531		9 446 531	4 203 192	
72 479 872	69 838 172		70 041 343	72 611 720	
-1 678 281	-887 157		-887 157	-1 579 801	
-1 678 281	-887 157		-887 157	-1 579 801	
70 801 591	68 951 015		69 154 186	71 031 919	
89 597 641	7 836 117		9 820 357	90 902 578	
800 000	0		-2 370 718	-972 147	
90 397 640	7 836 116		7 836 116	90 397 640	
20. TOTALRESULTAT					

balanse pr. 31. desember

Morselskap			Konsern		
2013	2014	Noter	2014		2013
EIENDELER					
EIENDELER I SELSKAPSPORETEFØLJEN					
22 374 820	31 578 837	10	Investeringseiendommer	83 575 043	40 182 820
8 264 047	37 883 822	11	Aksjer og andeler i datterselskap	0	0
9 126 600	12 598 642	12	Fordringer på datterselskap	0	0
216 776 795	259 091 086	8	Investering som holdes til forfall	259 091 086	216 776 795
5 565 958	7 423 572	19	Utlån og fordringer	7 423 572	5 565 958
223 756 987	320 827 248	7	Aksjer og andeler	320 827 248	223 756 987
373 103 997	548 787 805	21	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	548 787 805	373 103 997
8 997 313	26 123 544		Utlån og fordringer	26 450 756	8 997 313
0	0		Finansielle derivater	0	0
12 317 991	0	8	Andre finansielle eiendeler	0	12 317 991
880 284 508	1 244 314 556		Sum investeringer	1 246 155 510	880 701 861
8 166 263	21 235 193		3. Fordringer	21 235 193	8 166 263
233 662	0		3.1 Fordringer i forbindelse med premieinntekter	0	144 451
8 399 925	21 235 193		3.2 Andre fordringer	21 235 193	8 310 714
8 959	0		Sum fordringer		
1 720 758	4 687 322				
11 031 970	12 073 090				
12 761 687	16 760 412		4. Andre eiendeler		
6 325 453	4 524 132		Anlegg og utstyr	0	8 959
6 325 453	4 524 132		Netto pensjonsmidler	4 687 322	1 720 758
907 771 573	1 286 834 293		Kasse, bank	12 073 090	11 031 970
			Sum andre eiendeler	16 760 412	12 761 687
6 325 453	4 524 132		5. Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		
			Oppkjente, ikke mottatte leieinntekter	4 524 132	6 325 453
			Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	4 524 132	6 325 453
			SUM EIENDELER I SELSKAPSPORETEFØLJEN	1 288 675 247	908 099 715
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJEN					
6. Investeringer i kollektivporteføljen					
6.1 Bygninger og andre faste eiendommer					
279 172 625	302 588 747	10	Investeringseiendommer	795 055 434	501 364 625
103 111 256	363 003 179	6.2 Datterselskap			
113 873 400	120 720 320	11	Aksjer og andeler i datterselskap	0	0
2 704 743 347	2 482 613 527	12	Fordringer på datterselskap	0	0
69 446 953	71 307 070		6.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		
2 791 835 832	3 074 170 084	8	Investeringer som holdes til forfall	2 482 613 527	2 704 743 347
4 655 251 755	5 258 490 556	19	Utlån og fordringer	71 307 070	69 446 953
115 175 691	246 840 200		6.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		
0	0	7	Aksjer og andeler	3 074 170 084	2 791 835 832
153 692 665	0	21	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	5 258 490 556	4 655 251 755
10 986 303 522	11 919 733 683		Utlån og fordringer	249 939 291	115 175 691
10 986 303 522	11 919 733 683		Finansielle derivater	0	0
		8	Andre finansielle eiendeler	0	152 579 561
		5	Sum investeringer i kollektivporteføljen	11 931 575 962	10 990 397 764
			SUM EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE	11 931 575 962	10 990 397 764
11 894 075 095	13 206 567 976		SUM EIENDELER	13 220 251 209	11 898 497 479

balanse pr. 31. desember

Morselskap		Konsern	
2013	2014	2014	2013
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
10. Innskutt egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Sum innskutt egenkapital	792 507 400	686 787 400	
11. Opptjent egenkapital			
11.1 Risikoutjevningsfond		100 857 394	100 857 394
11.2 Annen opptjent selskapskapital		245 202 981	237 366 918
Sum opptjent egenkapital	346 060 375	338 224 312	
20 Sum egenkapital	1 138 567 775	1 007 011 712	
13. Forsikringsmessige forpliktelser - kontraktfastsatte forpliktelser			
2 13.1 Premiereserve		10 118 249 937	9 368 116 292
2 13.2 Tileggsavsetning		593 469 155	528 469 154
2 13.3 Kursreguleringsfond		659 972 686	439 211 613
2 13.4 Erstatningsavsetninger		112 863 861	108 254 329
2, 3 13.5 Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		522 718 855	417 560 561
2 Forsikringsmessige forpliktelser	12 007 274 494	10 861 611 948	
15. Avsetninger for forpliktelser			
15.1 Pensjonistforpliktelser		6 793 053	4 422 385
15.2 Forpliktelser ved skatt		6 793 053	4 422 385
Sum avsetninger for forpliktelser			
16. Forpliktelser			
9 16.3 Andre forpliktelser		18 780 632	11 399 795
Sum forpliktelser	18 780 632	11 399 795	
17. Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
9 17. Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		48 835 257	14 051 640
Sum påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	48 835 257	14 051 640	
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
		13 220 251 209	11 898 497 479

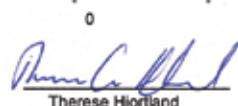
Bergen, 26. mars 2015

Styret i Bergen Kommunale Pensjonskasse

Hallgeir Utne Hatlevik

Vigdís Bjørne

Bjørn Eknes
administrerende direktør

Therese Hjortland

Ivar Teigen

Bjørn Østbe

Tor Woldseth
styrets leder

Leif Holst

Eva Sunde

kontantstrøm oppstilling

Morselskap		Konsern	
2013	2014	2014	2013
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER:			
804 870 150	761 538 145	761 538 145	804 870 150
-344 298 805	-367 336 541	-367 336 541	-344 298 805
27 175 885	36 201 341	36 201 341	27 175 885
-24 978 963	-30 709 604	-30 709 604	-24 978 963
	-	-	
1 256 878	-	-	1 256 878
-7 455 429	-	-	-7 455 429
-12 543 032	-20 564 214	-20 722 534	-12 418 158
-10 313 135	-10 958 746	-10 958 746	-10 313 135
433 713 549	368 170 381	368 012 062	433 838 423
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIELLE EIENDELER:			
30 115 345	20 702 795	13 015 295	19 865 346
-19 684 791	-145 756 984	-145 756 984	-19 684 791
799 351 432	454 687 727	454 687 727	799 351 432
-1 304 713 162	-1 084 726 174	-1 084 726 174	-1 304 713 162
5 070 936 612	3 799 005 772	3 799 005 772	5 070 936 612
-5 338 133 075	-3 959 497 917	-3 959 497 917	-5 338 133 075
	Netto utbetal av plasseringer hos kredittinstitusjoner I		
22 291 804	22 457 786	38 691 621	38 111 276
0	-	-	-
-598 683	-1 516 964	-9 973 827	-598 683
329 089 083	337 294 824	332 158 379	323 839 419
(24 987 800)	-6 670 615	-6 670 615	-24 987 800
42 805 237	62 341 865	62 341 865	42 805 237
-393 527 997	-501 677 885	-506 724 859	-393 208 190
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER:			
42 120 000	123 720 000	123 720 000	42 120 000
42 120 000	123 720 000	123 720 000	42 120 000
82 305 552	-9 787 504	-14 992 797	82 750 233
215 994 659	298 300 212	306 931 809	224 181 575
298 300 211	288 512 708	291 939 011	306 931 807
Fordeling beholdning bankinnskudd:			
21 372 757	12 073 090	12 073 090	21 372 757
265 895 485	20 567 108	20 567 108	274 527 082
11 031 970	255 872 511	255 872 514	11 031 970
298 300 212	288 512 708	291 939 011	306 931 809

Oppstilling over endringer i egenkapitalen

	Inniskutt EK	Risiko utj. Fond	Oppkjent EK	Total Egenkapital
Egenkapital 1/1/2013	626 667 400	70 857 394	146 969 278	844 494 072
Innbetalt egenkapitaltilskudd	42 120 000			42 120 000
Årets resultat		30 000 000	90 397 640	120 397 640
Egenkapital 31.12.2013	668 787 400	100 857 394	237 366 918	1 007 011 712
Innbetalt egenkapitaltilskudd	123 720 000		0	123 720 000
Årets resultat			7 836 064	7 836 116
Egenkapital 31.12.2014	792 507 400	100 857 394	245 202 982	1 138 567 775

noter til regnskapet

Regnskapsprinsipper

Regnskapet er satt opp i henhold til gjeldende forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak av 20. desember 2011, fastsatt med hjemmel i regnskapsloven.

Konsernet

Konsernregnskapet omfatter aksjeselskap hvor Bergen kommunale pensjonskasse eier mer enn 50 % av aksjene eller har bestemmende innflytelse.

Konsolideringsprinsipper

Ved konsolidering av datterselskaper benyttes oppkjøpsmetoden. Aksjer i datterselskaper er eliminert mot egenkapitalen på kjøpstidspunktet. Det er tatt hensyn til eventuelle mer-/mindreverdier i forbindelse med kjøp.

Datterselskapets offisielle selskapsregnskap utarbeides i henhold til NGAAP, men omarbeides i henhold til regnskapsprinsipper benyttet av Bergen kommunale pensjonskasse ved konsolidering. Interne mellomværrender, interne gevinster og tap, renter og utbytte mellom konsernselskaper samt andre konserninterne transaksjoner er eliminert i konsernregnskapet.

Investeringseiendom

Investeringseiendom består av eiendom og eiendomsfond som er anskaffet for verdistigning på kapital, opptjening av leieinntekter, eller begge deler. Investeringseiendommer regnskapsføres til virkelig verdi. Virkelig verdi tilsvarer antatte markedsverdier, uten fradrag for transaksjonsutgifter ved et eventuelt salg. Endringer i virkelig verdi resultatføres i den perioden det oppstår.

Datterselskap

Investeringer i datterselskap bokføres etter egenkapitalmetoden i selskapsregnskapet. På kjøpstidspunktet regnskapsføres investering til anskaffelseskost inkl. merverdi. Pensjonskassens andel av resultat resultatføres og tillegges balanseført verdi av investeringen. Andel av resultat er basert på datterselskapets resultat etter skatt med fradrag for interne gevinster og eventuelle avskrivninger på merverdi.

Ved innarbeidelse av resultat og balanse for andeler i datterselskap omarbeides regnskapene der dette er nødvendig for å sikre konsistens med regnskapsprinsipper benyttet av morselskapet.

Finansielle eiendeler

Klassifikasjon og måling av finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler klassifiseres i en av de etterfølgende kategorier;

- til virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi opsjonen
- investeringer som holdes til forfall

Definisjon av virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for eller en forpliktelse gjøres opp med i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte og uavhengige parter. For finansielle eiendeler som er notert på børs eller annen regulert markedslass hvor det skjer regelmessige handler, settes virkelig verdi til kjøpskurs på siste handelsdag frem til og med balansedagen, og for en eiendel som skal anskaffes eller en forpliktelse som innehas, salgskurs.

Verdifall på og tapsutsatte finansielle eiendeler

For finansielle eiendeler som ikke er regnskapsført til virkelig verdi vurderes det om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi. Dersom det foreligger objektive indikasjoner på at et tap ved verdifall, har påløpt, reduseres eiendelens balanseførte verdi. Tapsbeløpet innregnes i resultatet.

Investeringer som holdes til forfall

Finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer og bestemt innløsningsdato hvor pensjonskassen har intensjon om og evne til å holde investeringen til forfall, er klassifisert som investeringer holdt til forfall.

Bergen kommunale pensjonskasse har obligasjoner som holdes til forfall. Disse vurderes til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. Over-/underkurs ved anskaffelsen amortiseres over obligasjonens gjenværende løpetid. Gevinst/tap ved uttrekning er ført som realisert gevinst og tap på investeringer.

Finansielle derivater

Et finansielt derivat er en kontrakt som har alle de tre følgende kjennetegn:

Derivatets verdi endres som reaksjon på endringer i en nærmere angitt rentesats, pris på finansielle instrumenter, råvarerepris, valutakurs, en indeks for priser eller satser, kredittverdighet eller kredittingeks, eller en annen variabel (ofte kalt "underliggende"). Det kreves ingen innledende nettoinvestering eller en innledende nettoinvestering som er mindre enn det som ville kreves for andre typer kontrakter som forventes å ha en tilsvarende reaksjon på endringer i markedsfaktorer. Det skal gjøres opp på et framtidig tidspunkt.

Utlån og fordringer

Finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer som ikke er notert i et aktivt marked, er klassifisert som utlån og fordringer - med unntak av instrumenter som pensjonskassen har klassifisert til virkelig verdi over resultatet, eller tilgjengelig for salg. Finansielle eiendeler klassifisert som lån og fordringer skal etter førstegangsinregning måles til amortisert kost ved hjelp av en effektiv rentemetode.

Nedskrivning gjennomføres dersom det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Eksempler på objektive indikasjoner er:

- Vesentlige finansielle problemer hos debitor
- Betalingsmislyhold eller andre vesentlige kontraktsbrudd
- Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin

Pensjonskassen har boliglån og pantelån som klassifiseres som utlån og fordringer målt til amortisert kost. Pensjonskassen yter pantelån til sine medlemmer med markedsbaserte flytende renter. Det er ikke forventet tap på porteføljen.

Valutaomregning av transaksjoner i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kurseren på transaksjonstidspunktet. Markedsverdi for finansielle eiendeler og pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Valutarisiko knyttet til utenlandske eiendeler er søkt redusert med terminkontrakter som verdiberegnes etter balansedagens terminkurs.

Forvaltning av kollektiv- og selskapsporteføljen

Pensjonskassen har felles forvaltning av selskaps- og kollektivporteføljen. Avkastningen fordeler seg mellom porteføljene etter samme brøk som egenkapitalen (innskutt og opptjent) i forhold til sum egenkapital og forpliktelser (premiereserve, administrasjonsreserve, kursreguleringsfond, erstatningsreserve, risikoutjevningsfond og premiefond) før disponering av overskudd.

Fordelingen for 2014 og 2013 er slik:

	2014		2013	
	resultat	balanse	resultat	balanse
Selskapsportefølje	8,57%	9,45%	7,44%	7,42%
Kollektivportefølje	91,43%	90,55%	92,56%	92,58%

Fordringer

Premiefordringer og andre fordringer er balanseført til pålydende. Fordringene er vurdert til ikke å være tapsutsatt.

Forsikringstekniske avsetninger

Avsetning til premiereserve

Premiereserven utgjør den forsikringstekniske kontantverdien av pensjonsrettigheter opptjent på beregningstidspunktet. Beregningen foretas av pensjonskassens aktuar.

Avsetning for IBNR (Incurred but not reported) / RBNS (Reported but not settled)

IBNR er påløpte, men ikke rapporterte erstatninger, mens RBNS er rapporterte, men ikke oppgjorte erstatninger.

Avsetning for administrasjonsreserve

Administrasjonsreserven er ment til å dekke administrasjonskostnader i pensjonskassens restlevetid dersom kassen skulle avvikles.

Avsetning til premiefond

Premiefondet inneholder forskuddsbetalte premier i henhold til skatteloven. I tillegg inneholder fondet overskuddsmidler som er tilført ordningen. Premiefondet kan benyttes til dekning av fremtidig premie.

Tilleggsavsetninger

Tilleggsavsetninger kan benyttes til å dekke rentegarantien i år der den faktiske avkastningen faller under grunnlagsrenten. Beløp som kan inntektsføres fra tilleggsavsetningene for ett år er begrenset til ett års garantert rente av premiereserven.

Risikoutjevningsfond

Dersom risikoresultatet er positivt, kan inntil 50 % av dette avsettes til risikoutjevningsfondet. Dette fondet kan i senere år benyttes til dekning av negativt risikoresultat. Risikoutjevningsfond vil være en del av selskapets egenkapital.

Premieinntekter

Brutto premier inntektsføres med de beløp som forfaller i året. Avgitt gjenforsikring fremkommer som egen linje i resultatregnskapet. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserve i forsikringsfondet.

Finansinntekter, finanskostnader og kursreguleringsfond

Inntekter og kostnader knyttet til finansielle eiendeler inneholder både realiserte poster og urealiserte verdiendringer. Netto inntekter fra investeringer fordeles mellom investeringer i kollektivporteføljen og investeringer i selskaps- porteføljen i forhold til gjennomsnittlig forvaltet kapital igjennom året. Økning (reduksjon) i urealiserte kursgevinster på verdier knyttet til investeringer i kollektivporteføljen avsettes til (inntektsføres fra) kursreguleringsfond.

Kursreguleringsfondets eventuelle balanseførte verdi vil tilsvare urealiserte gevinster på finansielle eiendeler tilknyttet kollektivporteføljen.

Skatt

Skattekostnadene i resultatregnskapet består av alminnelig inntektsskatt og formueskatt. Skattekostnad knyttet til alminnelig inntektsskatt består av betalbar skatt og årets endring i balanseført utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes som 27 % av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig verdi og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring. Ved inngang til 2014 hadde pensjonskassen et fremførbart underskudd på kr 1 308 110 991. Verdiene av utsatt skattefordel er ikke regnskapsført, men vil bli balanseført dersom fremtidig skattepliktig inntekt sannsynliggjør en utnyttelse.

Flytting

Tilgang og avgang (flytting) resultatføres. Ved flytting får den forsikrede med seg sin andel av premiereserven, premiefond og eventuelle tilleggsavsetninger samt andel av kursreguleringsfondet.

Pensjonsforpliktelser egne ansatte

Pensjonskassens ansatte omfattes av pensjonskassens kollektive pensjonsordning på lik linje med andre medlemmer. Pensjonsordning gir en definert ytelse på 66 % av sluttlønn i henhold til tariffavtalen i kommunal sektor.

Pensjonskassen regnskapsfører pensjonskostnader i henhold til NRS 6 og god regnskapsskikk. Tidligere er estimatavvik resultatført løpende. Fra og med 2010 har pensjonskassen valgt å fordele estimatavvik ved bruk av korridormetoden. Implementeringseffekten er innarbeidet i inngående balanse og vedrører kun selskapskapitalen.

Note 1 – Beskrivelse av pensjonsordningene

Pensjonsordningen er en offentlig kollektiv pensjonsordning som følger forsikringsvilkårene og vedtekter for offentlige tjenestepensjonsordninger (TPØ) avtalt i Hovedtariffavtalen i kommunal sektor. Ordningen er ytelsesbasert og er uten investeringsvalg.

Bergen kommunale pensjonskasse yter kollektiv pensjonsordning for Bergen kommune og tilknyttede selskaper og etater. Ordningen omfatter alle ansatte i Bergen kommune med unntak av lærere og helsepersonell. Ved utgangen av 2014 var det totalt 52 351 medlemmer i pensjonsordningen. Pensjonspremien betales av Bergen kommune og av de ansatte. Den ansattes andel er 2 % av lønnsgrunnlaget. Det er i 2014 utbetalt NOK 368 mill i pensjoner.

Oversikt medlemmer

År	Aktive	Oppsatte med rett	Oppsatte uten rett	Uføre-pensjon	Pensjons-mottakere	Totalt
2014	15 112	7 590	21 390	2 258	6 001	52 351
2013	14 934	7 052	18 891	2 237	5 578	48 692
2012	12 000	6 904	18 472	2 312	5 336	45 024

Premiereserve NOK mill.

År	Aktive	Oppsatte med rett	Oppsatte uten rett	Uføre-pensjon	Pensjons-mottakere	Totalt
2014	3 561	1 292	87	1 769	3 163	9 872
2013	3 366	1 185	70	1 671	2 848	9 140
2012	3 204	1 084	57	1 633	2 296	9 274

Note 2 – Endring i forsikringsforpliktelser

	Premie-reserve	Admin.-reserve	Tilleggs-avsetninger	Premie fond	Erstatn.-reserve	Kursreg.-fond	Sum
Inngående balanse 1.1.	9 140 009 599	228 106 693	528 469 154	417 560 560	108 254 329	439 211 613	10 861 611 948
Resultatførte endringer i forplikt.							
Netto resultatførte avsetninger	731 453 754	18 679 891	65 000 000		4 609 532	220 761 073	1 040 504 250
Overskudd på avkastningsresultatet				162 864 785			162 864 785
Risikoresultat tilordnet forsikringskont.				54 889 901			54 889 901
Annен tilordning av overskudd				81 532 813			81 532 813
Justering av forplikt. fra andre res. Komp.							0
Sum resultatførte endringer	731 453 754	18 679 891	65 000 000	299 287 499	4 609 532	220 761 073	1 339 791 749
Ikke res.førte endringer i forplikt.							
Overføringer mellom fond				-194 129 204			-194 129 204
Overføringer til/fra pensjonsforetaket		-		-			
Sum ikke resultatførte endringer	0	0	0	-194 129 204	0	0	-194 129 204
Utgående balanse	9 871 463 353	246 786 584	593 469 154	522 718 855	112 863 861	659 972 686	12 007 274 493

Jfr. Finanstilsynets brev av 27.10.14 har BKP disponert deler av årets resultat til «Annен tilordning av overskudd» for å dekke inn oppkapitalisering til «langt liv».

Virkningen av endringer i forutsetninger for forsikringsteknisk beregningsgrunnlag

Reduseres dødelighet med 10 % vil den totale netto premiereserven i pensjonskassen øke med 2,17 %. Økes antall nye uførelsfeller øker med 20 %, vil den totale netto premiereserven i pensjonskassen øke med 0,94 %.

Det at dødeligheten reduseres med 10 % betyr at en nyfødt vil leve ca. 1 år lengre enn i dag, og en 67 åring vil leve ca. 0,8 år lengre enn i dag.

Note 3 – Forsikringsforpliktelser

Bergen kommunale pensjonskasse yter kollektiv pensjonsforsikring for Bergen kommune og tilknyttede selskaper og etater. Bokført premiereserve, administrasjonsreserve, tilleggsavsetninger, kursreguleringsfond, erstatningsavsetninger, premiefond og teknisk regnskap gjelder i sin helhet pensjonsordninger for Bergen kommune.

Spesifikasjon av premiefond

	2014	2013	2012	2011	2010
Premiefond pr. 1.1	417 144 711	430 144 711	517 546 139	471 177 946	463 041 265
Avsetning til premiefond	299 287 499	128 952 000	0	36 798 594	0
Renter til premiefond	12 526 816	12 904 340	15 526 384	14 135 339	13 891 238
Bruk av premiefond	-206 656 020	-154 440 491	-102 927 812	-4 565 740	-5 754 557
Premiefond pr. 31.12.	522 718 855	417 560 560	430 144 711	517 546 139	471 177 946
Årets premie	932 600 190	706 484 646	828 316 737	683 817 160	665 005 083
Premiefondet i % av årlig premie	56,0	59,1	51,9	75,7	70,9

Resultatanalyse

Analysen gjelder i sin helhet følgende:

Hovedbransje: Kollektiv pensjonsforsikring for kommuner, herunder institusjoner o.l.

Delbransje: Ytelsesbaserte pensjonsordninger uten investeringsvalg

	2014	2013
Renteresultat (Avkastningsresultat)	448 625 858	620 260 000
Risikoresultat	54 889 901	159 164 000
Administrasjonsresultat	5 917 914	6 795 000
Fortjenesteelement for risiko		1 075 271
Vederlag for rentegaranti	14 500 000	12 000 000
Sum resultatelementer	523 933 673	799 294 271
Til/fra kursreguleringsfond	-220 761 073	-439 211 612
Resultat til fordeling	303 172 600	360 082 659
Til/fra tilleggsavsetninger	-65 000 000	-181 048 000
Tilført premiereserven / kundene	-299 287 499	-159 164 000
Resultat av teknisk regnskap	-61 114 899	19 870 659

Flytting av pensjonsordninger

	Tilgang	Avgang	
	2014	2013	2014
			2013
Antall	0	5	0 19
Premiereserve	0	1 256 878	0 7 455 429
Tilleggsavsetninger	0	0	0
Kursreguleringsfond	0	0	0
Premiefond	0	0	0
Sum	0	1 256 878	0 7 455 429

Note 4 – Kapitalavkastning

	2014	2013	2012	2011	2010
Verdijustert totalavkastning, kollektiv	6,5%	8,9%	7,3%	0,9%	7,4%
Bokført avkastning kollektiv	4,5%	4,8%	7,3%	1,8%	5,4%
Avkastning selskapsportefølje	6,3%	4,2%	5,7%	0,9%	7,0%

Modifisert Dietz metode er benyttet.

	2014	Index	2013
Aksjer Norge	5,12 %	4,95 %	21,73 %
Aksjer utland	20,4 %	28,2 %	29,23 %
HFO obligasjoner norske	3,6 %	5,1 %	4,88 %
HFO obligasjoner globale	5,4 %	9,3 %	3,18 %
HTF obligasjoner	5,1 %	5,1 %	4,79 %
Hedgefonds/PE	15,0 %	4,3 %	10,65 %
Eiendom	8,5 %	8,5 %	6,20 %

Note 5 – Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Aksjer og andeler	607 795 345	2 372 361 449	414 840 537	3 394 997 331
Obligasjoner og andre verdipapir	1 911 175 309	3 772 408 023	123 695 029	5 807 278 361
Utlån og fordringer	0	272 963 745	0	272 963 745
Sum	2 518 970 654	6 417 733 217	538 535 566	9 475 239 437

Nivå 1: Noterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser.

Nivå 2: Andre data enn de noterte prisene som inngår i nivå 1, som er observerbare for eiendelen eller forpliktelsen enten direkte eller indirekte (det vil si avledet av priser).

Nivå 3: Verdsettelsen av eiendelen bygger ikke eller i liten grad på observerbare markedsdata.

Børsnoterte obligasjoner og børsnoterte aksjer er plassert i nivå 1. Obligasjoner som handles i Alternative Bond Market (ABM) er plassert i nivå 2. Det er også fondsandeler, både aksjefond og obligasjonsfond. Unoterte aksjer, unoterte obligasjoner, samt private equity er plassert i nivå 3.

Note 6 – Finansielle risiko knyttet til finansielle instrumenter

Kreditrisiko: Med kreditrisiko menes risiko for tap som følge av debtors manglende evne eller vilje til å gjøre opp sine forpliktelser. Forvaltningsinstruksen gir rammer for investeringer i rentebærende papirer. Disse sikrer at det er tilstrekkelig spredning av risiko mot enkelte utstedere og risikoklasser. Ved utgangen av 2014 er fordelingen av rentebærende papirer slik.

Kategori	Andel
Stats og statsgaranterte	0,71 %
Obligasjoner med fortrinnsrett	16,28 %
Senior bank gjeld og kommuneobligasjoner	55,25 %
Sub-ordinerte bankobligasjoner	7,45 %
Industriobligasjoner	20,32 %
Sum	100,00 %

Likviditetsrisiko: Med dette menes risiko for at selskapet ikke har likviditet til å møte sine betalingsforpliktelser. Denne risiko anses som svært liten. Forvaltningsinstruksen spesifiserer rammer for allokering som sikrer god likviditet.

Markedsrisiko: Markedsrisiko er risiko for tap som følge av prisendringer i finansmarkedene. En renteøkning kan føre til fall i obligasjonsverdiene. I BKP er denne risikoen liten, da durasjonen i omløpsporteføljen ved utgangen av 2014 var 0,37 år. Generelle fall i aksjeverdiene inntreffer fra tid til annen, og da er det ofte tett korrelasjon mellom de ulike aksjemarkedene. Aksjeandelen i BKP var pr. 31.12.2014 20,3 %.

BKP gjennomfører regelmessige stress tester, og resultatene av disse viser at BKP sin bufferkapitalutnyttelse er godt innenfor Finanstilsynets grenser på 200 % for Stresstest I og 150 % for stresstest II.

Note 7 – Aksjer og andeler

Regnskapslinje	Selskaps- portefølje	Kollektiv portefølje	Sum
Balanse			
Aksjer og andeler	320 827 248	3 074 170 084	3 394 997 332
Spesifikasjon			
Aksjefond	195 062 969	1 869 095 433	2 064 158 402
Aksjer	57 436 660	550 358 685	607 795 345
Private equity andeler	21 522 830	206 231 983	227 754 813
Hedgefond	17 679 601	169 406 123	187 085 724
Aksjer og andeler i eiendomsfond	29 125 188	279 077 859	308 203 047
Totalt	320 827 248	3 074 170 084	3 394 997 332
Norske aksjefond	Antall	Ansk.kost	Virkelig verdi
Fondsinans Spar	10 070,00	50 273 812	71 323 403
Nordea Norge Verdi	12 850,00	76 947 940	95 460 878
Pareto Aksje Norge	47 680,00	187 985 677	256 489 977
Sum norske aksjefond	315 207 429	423 274 258	
Utenlandske aksjefond	Antall	Ansk.kost	Virkelig verdi
Carnegie Worldwide II	27 239,00	95 587 507	186 155 630
Carnegie Østeuropa	3 561,00	14 995 432	5 813 425
Danske Invest Global Emerging Markets	241 764,00	111 194 503	132 036 909
Egerton Eq. Fund	296 431,00	30 082 238	33 810 907
Holberg Global Trend	318 804,00	30 000 000	56 433 578
Holberg Norden	508 414,00	96 824 233	135 732 594
Holberg Rurik	43 080,00	5 000 000	6 564 897
KLP aksjeAsia indeks II	23 544,00	25 176 727	23 532 900
Vanguard Global Stock Index FU	740 032,00	110 000 000	116 314 234
DnB Nor Global Etisk [V]	1 904 735,00	200 225 880	357 461 537
DnB Nor Nordic Technology	170 112,00	51 878 966	117 565 798
DnB NOR Norge Selektiv [III]	15 611,00	36 284 292	102 729 530
Nordea Stabile Aksjer Global	188 229,00	244 910 661	366 732 206
Sum Utenlandske aksjefond	1 052 160 439	1 640 884 145	

Aksjer, norske	Antall	Ansk.kost	Virkelig verdi
AF Gruppen ASA	150 000,00	10 894 605	11 850 000
B2Holding AS	337 500,00	2 531 250	1 596 240
Blom ASA	8 654,00	8 653 120	120 291
Bro Tu Holding AS	1 345,00	1 348 363	1 331 550
Bro Tu Holding AS - ansvarlig lån	1,00	2 555 500	2 555 500
CreaCon International Holding	5 153,18	10 744 000	7 106 234
Det Norske Oljeselskap ASA	100 000,00	5 805 818	3 938 000
DNB	200 000,00	18 620 207	22 180 000
Dolphin Group ASA	500 000,00	3 700 000	1 500 000
Elecromagnetic Geoservic	269 000,00	4 620 272	1 089 450
EZ Systems AS A-aksjer	435 268,00	10 010 720	4 352 680
Farstad Shipping ASA	63 200,00	7 725 821	3 117 656
Fjord Line AS	1 250 000,00	10 000 000	5 326 000
FUZZ Filmfondet	1,00	2 000 000	2 000 000
Gjensidige Forsikring ASA	250 000,00	16 454 456	30 537 500
Helgeland Sparebank Gr.fond	250 000,00	12 983 405	13 720 000
Kongsberg Automotive Holding ASA	1 000 000,00	5 231 881	5 820 000
Kongsberg Gruppen AS	150 000,00	17 681 499	18 525 000
Lerøy Seafood Group ASA	30 000,00	7 725 355	8 265 000
Next Biometrics Group ASA	80 000,00	6 400 000	3 956 000
Norsk Hydro ASA	646 800,00	16 192 347	27 547 212
Norsun AS	500 000 000,00	5 000 000	17 400 000
North Energy ASA	273 500,00	3 312 500	825 970
Ocean Yield ASA	150 000,00	6 523 020	6 577 500
Ødfjell ASA	86 200,00	3 800 386	2 577 380
Ødfjell ASA B-aksjer	250 000,00	9 819 600	6 712 500
Oren Oil ASA	4 158 760,00	0	41 588
Petroleum Geo-Services	100 000,00	9 502 968	4 226 000
Photocure ASA	500 000,00	18 061 050	14 200 000
Q-Free ASA	409 470,00	7 892 310	4 270 772
Sandnes Sparebank Gr.fond	250 000,00	20 310 404	25 750 000
Sarsia Life Science Fund- B	1 299 128,00	3 960 797	0
Scanship Holding	2 000 000,00	6 400 000	3 240 000
Seagarden ASA	4 644 540,00	11 701 540	4 644 540
Sea-Hawk Navigation AS	82 309,00	9 299 901	12 531 545
Selvaag Bolig AS	300 000,00	5 891 760	6 045 000
Sevan Drilling	1 000 000,00	5 309 383	1 050 000
Sparebank 1 Nord-Norge Gr.fond	700 000,00	25 323 283	27 930 000
SpareBank 1 SMN Gr.fond	400 000,00	18 500 155	23 552 000
Sparebank 1 Østfold Akershus	50 000,00	5 986 950	5 775 000
SpareBank1 SR-Bank ASA	800 000,00	41 899 537	42 104 000
Sparebanken Møre gr.fond	175 000,00	33 953 432	37 800 000
Sparebanken Vest Gr.fond	1 450 000,00	64 969 934	73 051 000
Sparebanken Øst Gr.fond	150 000,00	7 515 000	7 725 000
Statoil ASA	180 000,00	25 154 704	23 517 000
Storebrand ASA	150 000,00	5 291 973	4 428 000
Vardia Insurance Group ASA	187 500,00	3 250 000	5 006 250
Yara International	80 000,00	22 704 943	26 868 000
Zalaris ASA	56 000,00	1 319 982	1 542 800
Sum norske aksjer	566 134 128		567 346 157

Aksjer, ikke norske	Antall	Ansk.kost	Virkelig verdi
Archer Limted	1 000 000,00	15 844 664	4 050 000
BW Offshore Limited	500 000,00	6 882 411	3 775 000
Equinox Offshore Acc.ltd	6 500 000,00	8 012 680	0
Ødfjell Drilling Ltd.	175 000,00	7 350 000	2 371 250
Questerre Energy Corporation	500 000,00	9 553 354	1 280 000
Siem Offshore Inc.	2 850 000,00	26 039 913	11 400 000
Songa Offshore SE	1 462 540,00	1 462 540	2 193 810
Subsea 7 S.A	200 000,00	24 928 422	15 380 000
Sum ikke norske aksjer	100 073 984		40 450 060

Sum aksjer, norske og utenlandske	666 208 112	607 795 345
--	--------------------	--------------------

Andel av balanseført verdi som er børsnoterte verdipapirer utgjør 89,55%.

Private equity	Antall	Ansk.kost	Markedsverdi
Borea Opportunity II AS A-aksjer	11 250,00	11 250 000	5 254 445
Cubera IV IS Orkla Finans Private Equity II IS DnB	2,00	1 521 669	2 883 196
NOR Private Equity II (IS) AS	68 618 082,00	66 118 082	76 621 581
DNB Private Equity III IS	8 053 960,00	8 056 327	9 346 476
Icon Capital III AS A-Aksje	36 364,00	10 000 000	11 789 545
Nordea Private Equity II	1,00	11 371 711	19 013 014
Nordea Private Equity III	1,00	17 760 334	23 540 301
Orkla Finans Secondary IS	7,00	3 537 877	2 782 150
ØX Norge AS	1,00	10 100 000	18 360 506
Pareto Private Equity II Inst AS - A-aksjer	100,00	100 000	100 000
Pareto Private Equity II IS	9 990 004,00	6 858 837	10 181 048
Storebrand Internasjonal Private Equity VI	10 673 578,00	7 517 324	20 041 261
Storebrand International Private Equity VII Ltd.B-	15 146 421,80	14 238 644	27 841 291
Sum private equity	168 430 806		227 754 813

Hedgefond	Antall	Ansk.kost	Markedsverdi
AKO Fund Limited L/S class C3	21 546,71	50 000 000	53 119 968
Borea Global Equities	24 534,00	37 552 194	48 475 044
Nordic Alpha Plc. B-Glass	131 171,02	20 271 823	30 592 333
Sector Healthcare Fund ClassA	26 237,70	20 203 483	33 167 270
Sector Maritime Investments Fund Class A	19 784,41	15 613 195	6 348 941
Sector Spesit I Fund Class A USD	1 913,44	1 069 198	621 831
Global Aktiv Invest AS ordinære	24 382,00	23 431 102	14 760 337
Sum hegdefond	168 140 995		187 085 724

Eiendomsfond	Antall	Kostpris	Markedsverdi
Aberdeen Eiendomsfond Asia ASA	23 351 726	23 351 692	15 564 739
DNB Scandinavian Propfund 1 KS	500 000	50 250 000	61 553 479
Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS	2 145 927	119 896 235	122 863 103
DNB Scandinavian PropFund 3 KS	400 000	40 000 000	48 519 772
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	56 266 657	55 833 470	58 424 484
Aberdeen Eiendomsfond Norge I AS	212	1 241 514	1 277 470
Sum Eiendomsfond	82 664 522	290 572 911	308 203 047

Note 8 – Investeringer som holdes til forfall

Regnskapslinje	Selskapsportefølje		Kollektiv portefølje	
	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014
Balanse				
Investeringer som holdes til forfall	216 776 795	259 091 086	2 704 743 347	2 482 613 525
Spesifikasjon				
Kostpris obligasjoner som holdes til forfall	211 940 943	252 636 156	2 644 405 998	2 420 762 315
Amortisering obligasjoner som holdes til forfall	-444 721	344 986	-5 548 830	3 305 658
Påløpte renter obligasjoner som holdes til forfall	5 280 573	6 109 944	65 886 179	58 545 553
Totalt	216 776 795	259 091 086	2 704 743 347	2 482 613 525

Investeringer som holdes til forfall

Balanse	Pålydende	Virkelig Verdi	Ansk.kost
Investeringer som holdes til forfall			
Bank-finans- og kreditforetak	1 604 000 000	1 825 182 800	1 592 882 900
Kommuner og fylkeskommuner	460 436 000	538 435 038	456 882 881
Statsforetak	35 000 000	35 927 000	36 202 500
Statspapirer	20 000 000	21 616 000	19 780 000
Industri	559 500 000	646 221 850	567 650 190
Totalt	2 678 935 999	3 067 382 688	2 673 398 471

Note 9 – Andre forpliktelser

	2014		2013	
	mor	konsern	mor	konsern
Skyldig skattetrekk	9 612 835	9 612 835	8 796 536	8 796 536
Skyldig arbeidsgiveravgift	421 071	421 071	292 368	292 368
Skyldige feriepenger inkl. agra	880 713	880 713	852 345	852 345
Skyldig merverdiavgift	501 570	501 570	848 685	848 685
Annen kortsiktig gjeld	474 262	7 364 443	609 860	609 860
Sum forpliktelser	11 890 451	18 780 632	11 399 794	11 399 794
Påløpte kostnader / forskuddsbetalte inntekter	48 472 507	48 472 507	14 051 695	14 051 695
Sum andre påløpte kostnader	48 472 507	48 472 507	14 051 695	14 051 695

Note 10 – Investeringseiendom

Bergen kommunale pensjonskasse har ikke eierbenyttet eiendommer. Alle eiendommene som Bergen kommunale pensjonskasse eier er utleid.

Verdsettelsen av investeringseiendommene til Bergen kommunale pensjonskasse er gjort av Kyte Næringsmegling AS. Kyte Næringsmegling AS er blant de største næringsmeglerne i Bergen og anses å ha god faglig kvalifikasjon til å kunne verdsette eiendommene. Verdsettelsen er gjort ved å beregne et driftsresultat eksklusiv avskrivninger. Dette er så sammenholdt med et beregnet avkastningskrav på eiendommene. Avkastningskravet vil variere avhengig av resterende leietid på leieavtalene, byggets funksjon og forventet framtidsutsikter for utleie.

Bergen kommunale pensjonskasse har også investert i ulike eiendomsfond og kommandittselskaper. Disse er klassifisert som investeringseiendommer i Bergen kommunale pensjonskasse.

	Innqående balanse	Tilgang/ av- gang i året	Resultatført verdiregulering i året	Utgående balanse
Markeveien 7	225 547 445	0	29 149 525	254 696 970
Engen Kino	76 000 000	0	3 470 614	79 470 614
Sum	301 547 445	0	32 620 139	334 167 584
Eiendom datterselskap				
Grønland 36	240 000 000	8 064 134	0	248 064 134
Økernveien 11-13	0	296 398 759		296 398 759
Sum datterselskap	240 000 000	304 462 893	0	544 462 893
SUM investeringseiendom konsern	541 547 445	304 462 893	32 620 139	878 630 477

I selskapsregnskapet til Bergen kommunale pensjonskasse er investeringseiendommen i datterselskapet Grønland 36 klassifisert som en investering i datterselskap. I løpet av året er det i tillegg investert i en investeringseiendom i Økernveien 11 -13 som eies av Aksum AS. I konsernregnskapet er disse investeringene klassifisert som investering i investeringseiendommer.

Note 11 – Aksjer i datterselskaper

Pensjonskassen innregner investeringer i datterselskapet etter egenkapitalmetoden.

Selskapets navn	Kontor-adr.	Eier-/ stemandel	EK ved anskaffelse	Bokf. Verdi 31.12.13	Til/avgj	Resultat- andel	Egen kap.- transaksjon	Bokført verdi 31.12.14
Grønland 36 AS	Bergen	100	43 000 000	111 375 303		9 492 766	117 875 000	238 743 069
Aksum AS/KS	Bergen	100	14 057 934	-	162 143 931	-	-	162 143 931
			57 057 934	111 375 303	162 143 931	9 492 766	117 875 000	400 887 000

Bokført verdi	Selskap	Kunde portf.
Aksjer og andeler i datterforetak	400 887 000	37 883 822
		363 003 179

Note 12 – Ansvarlig lån til datterselskap

Regnskapslinje	Selskapsportefølje	Kollektivportefølje	Sum
Ansvarlig lån til Aksum AS	12 462 060	119 411 589	131 873 649
Ansvarlig lån Grønland AS	136 582	1 308 730	1 445 312
Totalt	12 598 642	120 720 319	133 318 961

Lånet renteberegnes med en rentesats tilsvarende 10 års statsobligasjonsrente tillagt et tillegg på 1,5 %.

Note 13 – Andre kostnader

Kostnader til revisjon inkl. mva.	2014	2013
Lovpålagt revisjon	659 875	357 000
Skatterådgivning	85 000	161 000
Andre attestasjonstjenester	37 000	57 900
Totalt honorar til revisor	781 875	575 900

Note 14 – Transaksjoner med nærmiljøende parter

Som nærmiljøende parter regnes Bergen kommune og Grønland 36 AS.

Transaksjoner med Bergen kommune består i hovedsak av premieinnbetaling til pensjonskassen. Forsikringsteknisk premie beregnes av aktuar og fastsettes av styret i samsvar med aktuars anbefaling. Forfalt brutto premie består av følgende:

	2014	2013
Medlemsinnskudd (2%)	92 804 732	87 683 441
Arbeidsgivers andel av premie og tilskudd (7.4% + 1.3%)	405 295 456	381 801 204
Rentegarantipremie 2014	14 500 000	12 000 000
Reguleringspremie 2014	420 000 000	225 000 000
932 600 188	706 484 645	

Transaksjoner med Grønland 36 AS består av renter og nedbetaling av utlån til Grønland 36 AS. Styret i BKP fattet vedtak 25.09.2014, at restgjeld skulle konverteres til egenkapital i selskapet. I løpet av 2014 var det innbetalt kr 5.124.000 i avdrag før konvertering av restgjeld kr 117.875.000 til egenkapital.

Note 15 – Antall ansatt og ytelser til ledende personer

	2014	2013
Gjennomsnittlig antall ansatte	12	12

Det er ingen ansatte i datterselskapene Grønland 36 AS og Aksum AS.

Ytelser til ledende personer	Daglig leder	Styret	Ansatte
Lønn	1 555 820	910 124	0
Pensjon	174 550		
Lån	0	240 000	227 500
Andre naturalytelser	4 392		
Styrehonorar	2014		
Woldseth Tor A.	149 435		
Børve Vigdis	109 844		
Hatlevik Hallgeir Utne	105 771		
Teigen Ivar	109 844		
Sunde Eva	109 844		
Holst Leif	107 771		
Hjortland Therese Christ	109 844		
Østhø Bjørn	107 771		
Sum	910 124		

Foretakets ansatte er omfattet av lov om obligatorisk tjenestepensjon. Etablert pensjonsordning oppfyller kravene fastsatt i denne loven. Daglig leder er omfattet av pensjonsordningen på ordinære vilkår.

Det er ikke inngått avtaler om opsjoner. Det er heller ikke gitt forskuddsbetalingar eller sikkerhetsstillelser til fordel for adm.dir eller noen av styrets medlemmer. Adm.dir har avtale om at det, under gitte vilkår, ytes etterlønn i seks måneder. Lån til styrets medlemmer og ansatte er gitt til ordinære medlemsbetingelser.

Note 16 – Kapitaldekning

(Beløp i NOK mill)	Grunnlag	Vektet verdi
Beregningsgrunnlaget spesifisert etter risikovektet volum		
0%	58	0
10 %	1 351	135
20 %	4 864	973
35 %	78	27
50 %	0	0
100 %	6 627	6 627
150 %	227	341
Sum	13 206	8 103
Fradrag		734
Beregningsgrunnlag		<u>7 369</u>

Til fradrag fra vektet verdi kommer urealiserte gevinstene jf Forskrift om minstekrav til kapitaldekning i forsikringsselskaper, pensjonskasser, innskuddspensjonsforetak og holdingsselskap i forsikringskonsern § 6B c).

Kapitaldekning: 13,2 %

Ansvarlig kapital utgjør NOK 969 mill. og består av NOK 793 mill. i innskutt egenkapital og NOK 246 mill. i annen opptjent egenkapital. Til fradrag kommer urealiserte gevinstene tilordnet selskapsporteføljen på NOK 69 mill.

Note 17 – Solvensmargin

	2014	2013
Solvensmarginkapital:	1 317	1 221
Solvensmarginkrav:	461	418
Solvensmarginprosent:	286 %	292,0 %
Solvensmarginkapitalen fordeler seg slik:		
Kjernekapital	970	
Tilleggsavsetninger	593	297
Risikoutjevningsfond	101	51
Annен solvensmarginkapital	<u>1 317</u>	

Note 18 – Skattefordel

Ved inngang til 2014 hadde pensjonskassen et fremførbart underskudd på NOK 1,3 mrd. Utsatt skattefordel balanseføres dersom fremtidig skattepliktig inntekt sannsynliggjør en utnyttelse. Verdien av utsatt skattefordel i pensjonskassen er ikke regnskapsført.

Utsatt skatt i datterselskapet Grønland AS bokføres i samsvar med NRS om resultatskatt. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er presentert netto i balansen.

Note 19 – Utlån til medlemmer

BKP yter lån til medlemmer og pensjonister. Lån inntil NOK 2.000.000 kan gis mot første prioritets pant og innenfor 60 % av lånetakst. Til innskudd i borettslag kan det gis inntil NOK 750.000 mot kommunal garanti.

	2014		2013	
	ANTALL	RESTGJELD	ANTALL	RESTGJELD
Pantelån m pant i bolig	141	71 439 051	165	68 403 291
Lån til innskudd i borettslag	24	7 128 369	25	6 474 992
Påløpte renter		163 223		
	165	78 730 643	190	74 878 283

Note 20 – Betingede forpliktelser

Bergen kommunale pensjonskasse har følgende ikke balanseførte forpliktelser knyttet til kommittert, men ikke innbetalt kapital på private equity investeringer.

Investering	Valuta	Kommittert	Innbetalt	Kommittert ikke innbetalt	Rest i NOK
Borea Opportunity II	NOK	25 000 000	14 294 351	10 705 649	10 705 649
Nordea private equity II	EUR	3 200 000	3 136 000	64 000	536 480
Nordea private equity III	EUR	3 200 000	3 200 000	0	0
Orkla Finans	EUR	625 000	436 513	188 487	1 579 992
DNB Private equity II	NOK	100 000 000	70 418 082	29 581 918	29 581 918
DNB Private equity III	NOK	30 000 000	21 642 072	8 357 928	8 357 928
Storebrand int Priva equity VI	NOK	25 000 000	20 000 000	5 000 000	5 000 000
Storebrand int Priva equity VII	NOK	25 000 000	21 250 000	3 750 000	3 750 000
Cubera IV IS	NOK	1 215 887	1 058 209	157 678	195 840
Totalt				59 707 807	

Note 21 – Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning

Regnskapslinje	Selskaps- portefølje	Kollektiv- portefølje	Sum
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	548 787 805	5 258 490 556	5 807 278 361

Spesifikasjon

Norske obligasjoner	454 984 484	4 359 666 140	4 814 650 624
Påløpte renter obligasjoner, rentefond	1 765 741	16 919 354	18 685 095
Rentefond	92 037 580	881 905 063	973 942 643
Totalt	548 787 805	5 258 490 556	5 807 278 361

Denne porteføljen består av obligasjoner som ikke er klassifisert som hold til forfall, samt rentefond. Investeringene vurderes til virkelig verdi ved bruk av noterte markedsverdier. Påløpte renter knyttet til obligasjonene inngår i virkelig verdi verdien på balansetidspunktet. I spesifikasjonen under er påløpte renter presentert som en samlet post.

Obligasjoner	Pålydende	Virkelig verdi
Bank-finans- og kredittforetak	3 751 500 000	3 735 351 864
Industri	1 101 018 708	1 097 983 856
Påløpte renter		18 685 096
Totalt	4 852 518 707	4 833 335 719

Rentefond	Antall	Ansk.kost	Virkelig verdi
Holberg Likviditet II	507 063	51 122 447	50 645 450
Alfred Berg Likviditet	367 614	31 051 188	30 850 130
PIMCO Global Investment Grade Credit	2 597 282	300 240 407	322 384 473
Templeton Global Bond Fund	30 390 425	300 231 168	311 197 951
BlueBay Global High Yield Bond	147 096	150 424 396	155 467 074
Borea European credit	4 440	5 000 000	4 919 308
BlueBay Total Ret. Credit Found	97 372	100 016 726	98 478 258
Totalt	938 086 332		973 942 643

Note 22 – Reassuranse

BKP har tegnet reassuransekontrakt, Catastrophe Excess of loss. Denne dekker skader over NOK 5 mill pr. hendelse.

Bergen kommunale pensjonskasse
bjorn.eknes@bergenkp.org
Att: Bjørn Eknes

Bergen 20.mars 2015

Aktuarerklæring Bergen kommunale pensjonskasse 2014

Under henvisning til det fremlagte regnskapet for 2014 bekreftes det at de forsikringstekniske avsetninger er foretatt i samsvar med gjeldende beregningsgrunnlag.

For dødelighet og sivilstandselementer er benyttet det forsikringstekniske beregningsgrunnlaget K2013 fastsatt av Finanstilsynet med utgangspunkt i en utredning fra Finans Norge. Dette beregningsgrunnlaget har en margin i startdødeligheten på 12 prosent.

I overensstemmelse med regulatoriske krav er minst 20% av oppserveringen fra det tidligere beregningsgrunnlag K2005 til K2013 dekket av pensjonskassens egenkapital, og resten er dekket av individualisert rente- og risikooverskudd fra 2012.

For uførhet er det benyttet et eget kommunalt grunnlag fra 2009 basert på KLPs uføreerfaringer til og med 2008. Uføreutviklingen i kommunal sektor har i årene etter vært gjennomgående positiv slik at marginene i uføreforutsetningene har vært økende. Dette beregningsgrunnlaget vil per 1. januar 2015 bli erstattet av et nytt uføregrunnlag basert på uføreerfaringene i årene 2011-2013 i pensjonskasser med KLP Forsikringsservice som aktuar. For øvrig er det forsikringstekniske oppgjør per 31. desember 2014 basert på data mottatt fra pensjonskassen. Pensjonskassen har ikke mottatt meldinger fra Bergen kommune om lønnsendringer for 1007 aktive medlemmer. De manglende ajourholdsmeldinger fra kommunen har medført at det for de aktuelle medlemmene er gjort påslag i pensjonsgrunnlaget tilsvarende lønnsveksten i kommunal sektor i 2014.

Med vennlig hilsen
For KLP Forsikringsservice AS

Arnfinn Osmundsvaag

Arnfinn Osmundsvaag
Ansvarshavende aktuar

Til styret i Bergen Kommunale Pensjonskasse

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Bergen Kommunale Pensjonskasse som består av selskapsregnskap, som viser et totaltresultat på kr 7.836.116, og konsernregnskap, som viser et totalresultat på kr 7.836.116. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, og resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne dato, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisionsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysingene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernet Bergen Kommunale Pensjonskasse' finansielle stilling per 31. desember 2014 og av deres resultater og kontantstrommer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne dato i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Deloitte.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

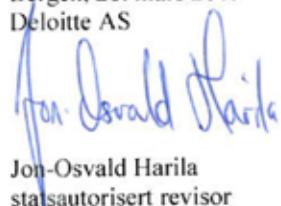
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Bergen, 26. mars 2015

Deloitte AS

Jon-Osvald Harila
statautorisert revisor

bkp

BERGEN
KOMMUNALE
PENSJONSKASSE